

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA

**Laboratoria innowacji w rozwoju kompetencji
nauczycieli pedagogiki specjalnej
i osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi**

**Innovation Laboratories in the Development of Competences
of Special Pedagogy Teachers
and People with Special Educational Needs**

19 maja 2017

**Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej
Warszawa**

„Organizacyjne i edukacyjne potrzeby nauczycieli osób z niepełnosprawnością”

Mariusz Fila

AKADEMIA
PEDAGOGIKI
SPECJALNEJ
im. Marii Grzegorzewskiej
założona w 1922 r.

Realizatorzy:

Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej

CEIPES – International Centre for the Promotion of Education and Development, Italy

CJD Maximiliansau, Germany

Palacký University Olomouc, Czech Republic

Skład zespołu przygotowującego ankietę do badań:

Mariusz Fila – kierownik projektu

dr hab. , prof. APS Barbara Marcinkowska – kierownik zespołu

dr Patrycja Jurkiewicz

dr Marta Pągowska

dr Błażej Przybylski

dr Katarzyna Smolińska

Cel badania

Głównym celem badania była diagnoza potrzeb szkoleniowych pedagogów specjalnych z uwzględnieniem aspektów organizacyjnych i edukacyjnych.

W wymiarze praktycznym wyniki badania stanowią pomoc w procesie projektowania i organizacji szkoleń i sesji pokazowych przewidzianych w projekcie dla nauczycieli.

Metoda

Badanie zrealizowane zostało metodą sondażu diagnostycznego, do zbierania danych zastosowano technikę ankietową.

Miejsce i czas badania

kwiecień – czerwiec 2015, w czterech krajach (Polsce, Czechach, Niemczech i Włoszech)

Osoby badane:

509 nauczycieli kształcenia specjalnego

Polska - 319

Czechy - 55

Włochy - 80

Niemcy - 55

Staż pracy w zawodzie nauczyciela od roku do 45 lat.

Najdłuższy średni staż pracy nauczyciele z Włoch (20 lat),

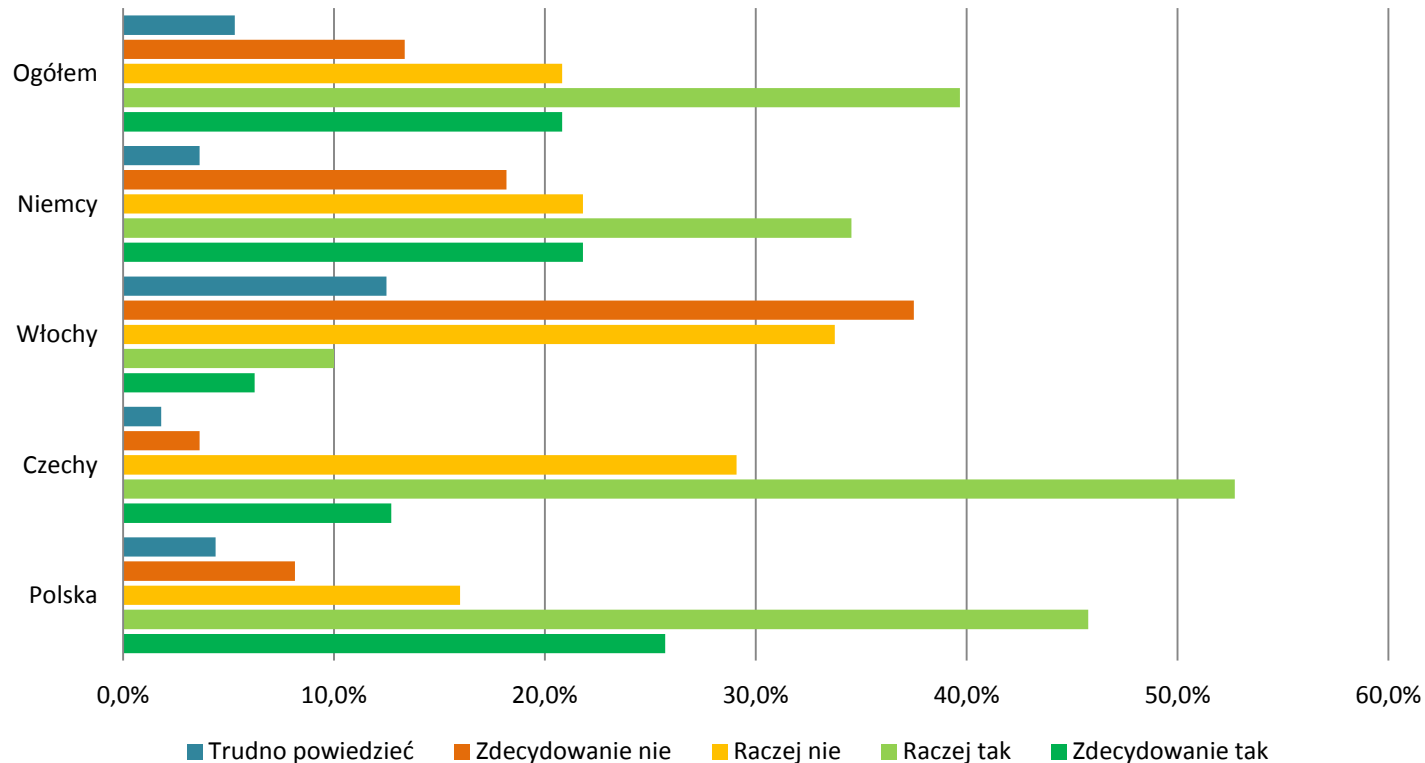
a najkrótszy nauczyciele z Polski (14 lat).

Kraj	Średni staż pracy
Polska	14,04
Czechy	18,64
Włochy	20,53
Niemcy	15,21

Doświadczenia nauczycieli w zakresie doskonalenia zawodowego

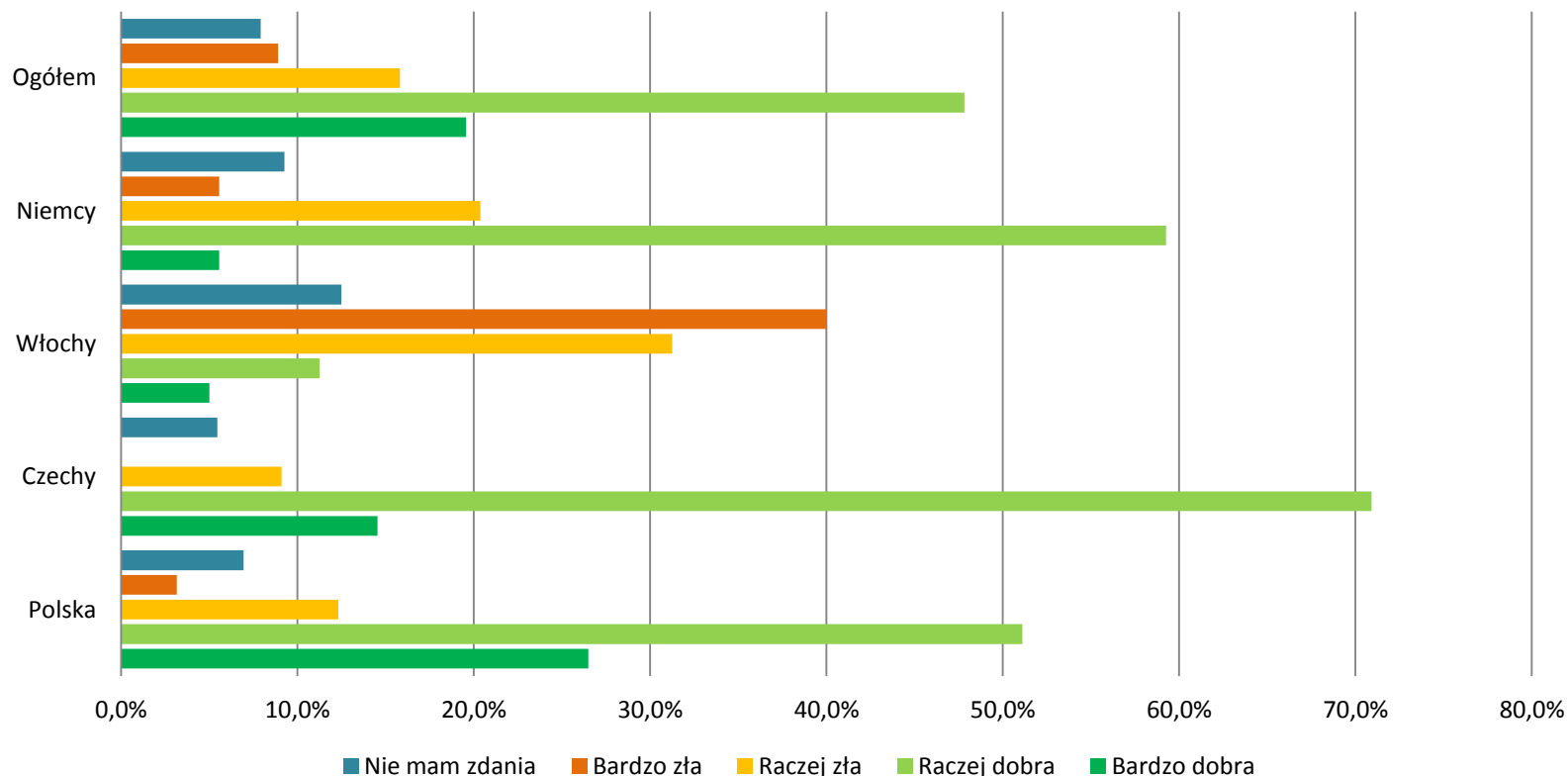

Czy formy Wewnętrzzkolnego Doskonalenia Nauczycieli stosowane w placówce, w której Pani/Pan pracuje są wystarczające?

Większość ankietowanych z Polski, Niemiec i Czech (odpowiednio 71,5%, 56,3%, 65,4%) uznała, że dostępne im formy szkoleniowe są wystarczające. Włosi uważali dokładnie odwrotnie – 71,3% respondentów nie było usatysfakcjonowanych z dotychczasowych form szkoleń.

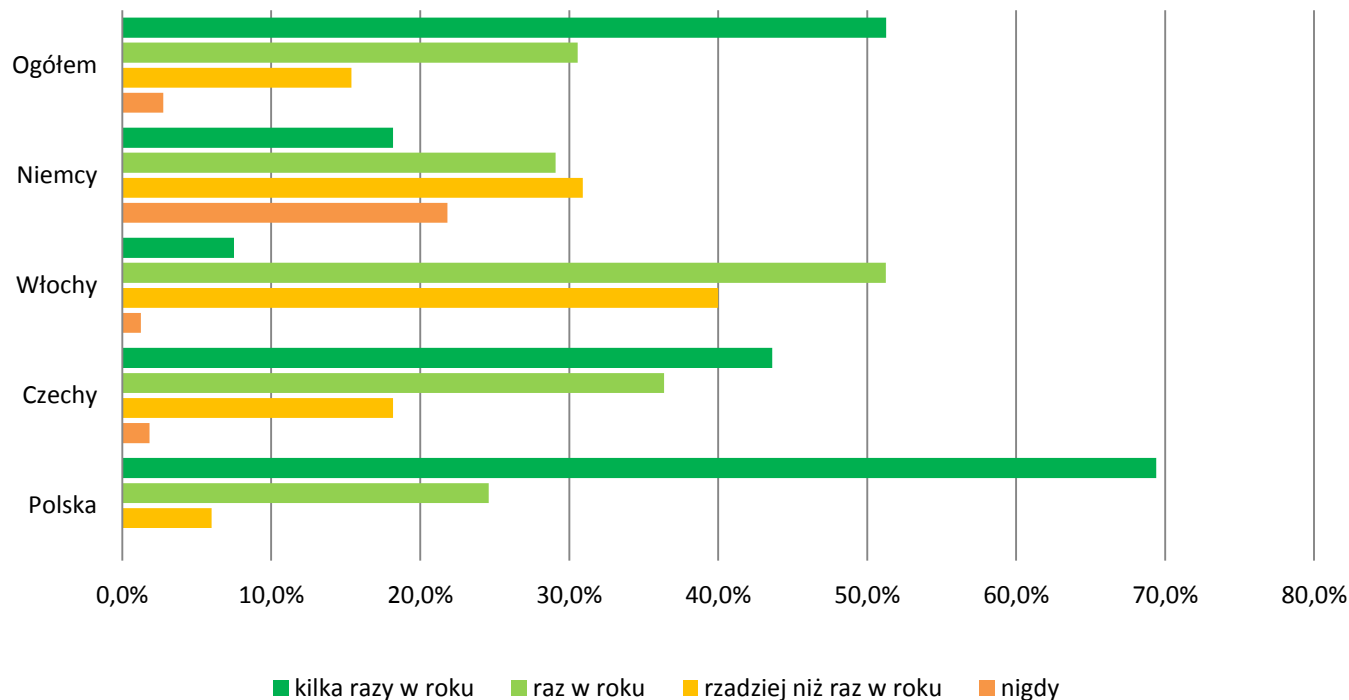
Ogólna ocena Wewnątrzszkolnego Doskonalenia Nauczycieli

Zadowolonych jest zdecydowanie dużo Czechów (85,4%), Polaków (77%) i Niemców (54,9%), większość Włochów(71,3%) ten sposób szkolenia się ocenia negatywnie.

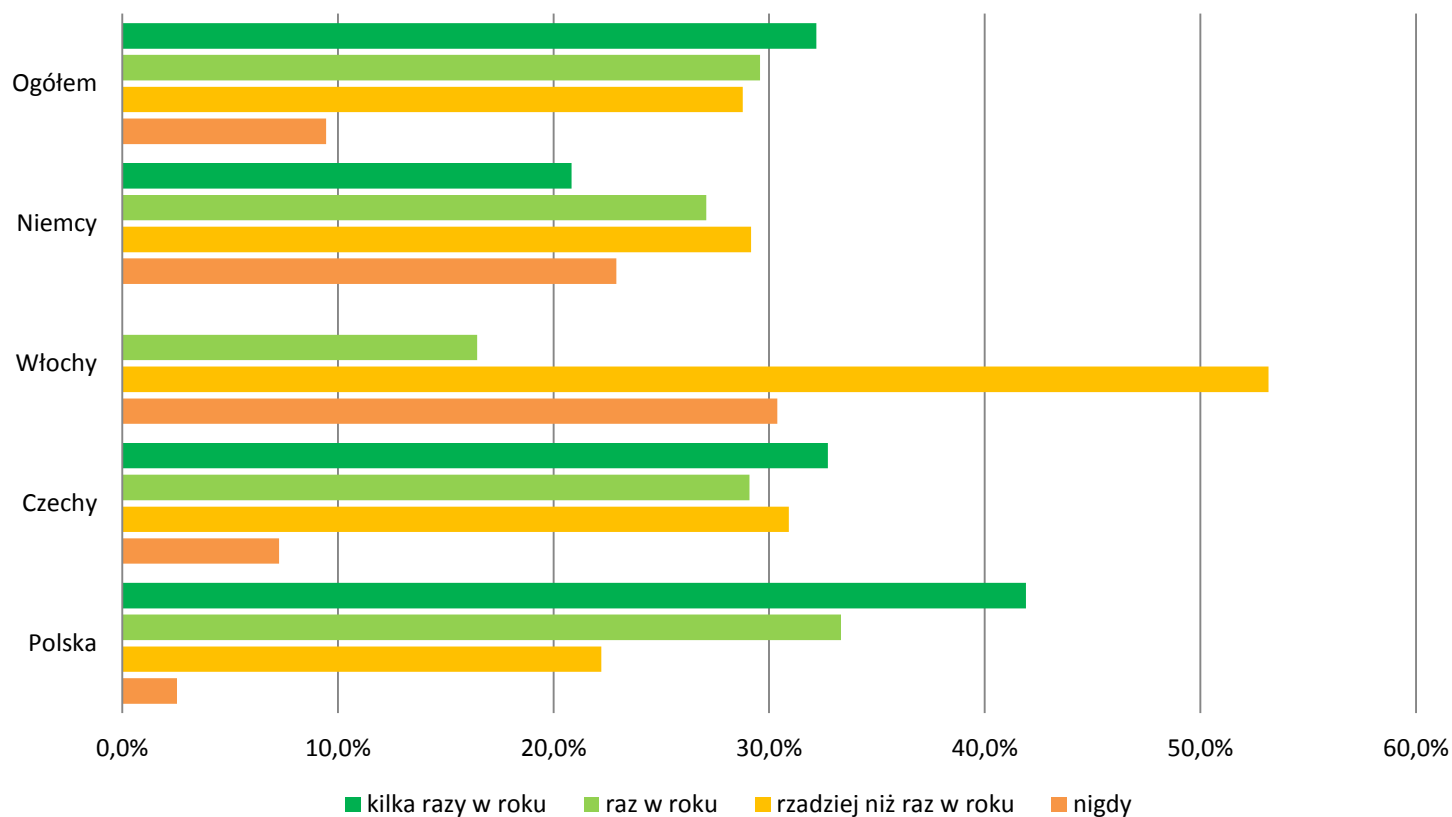
Częstość korzystania ze szkoleń organizowanych w szkole w ramach Wewnętrzzkolnego Doskonalenia Nauczycieli

Przynajmniej raz w roku korzysta 94% Polaków i 80% Czechach.

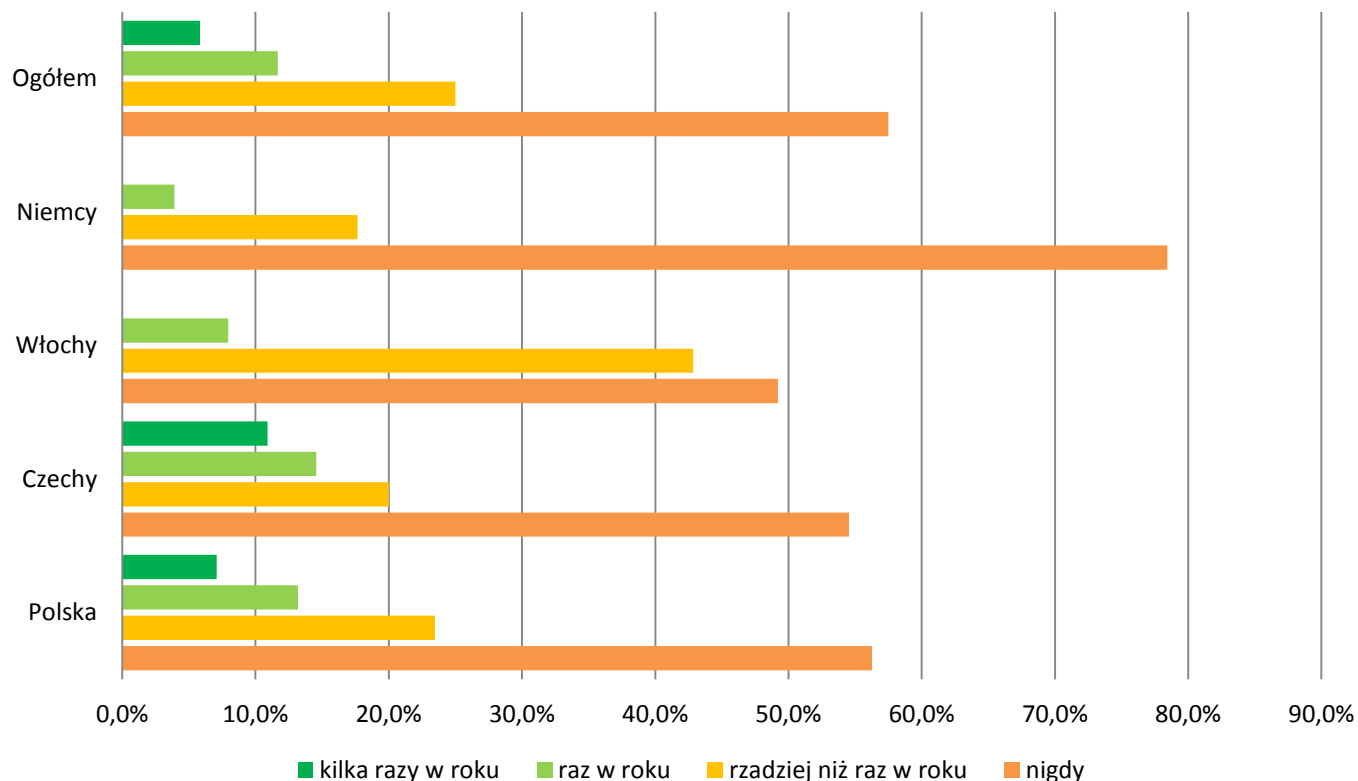
Niemcy – 30,85% uczestniczy rzadziej niż raz w roku, 29,1% jeden raz w roku (18,2%) kilka razy w roku, 21,8% nie zna takiej formy uczenia się. Połowa (51,3%) Włochów szkoli się w swoich placówkach najczęściej jeden raz w roku, 40% nawet rzadziej.

Częstość korzystania ze szkoleń organizowanych przez ośrodki doskonalenia nauczycieli

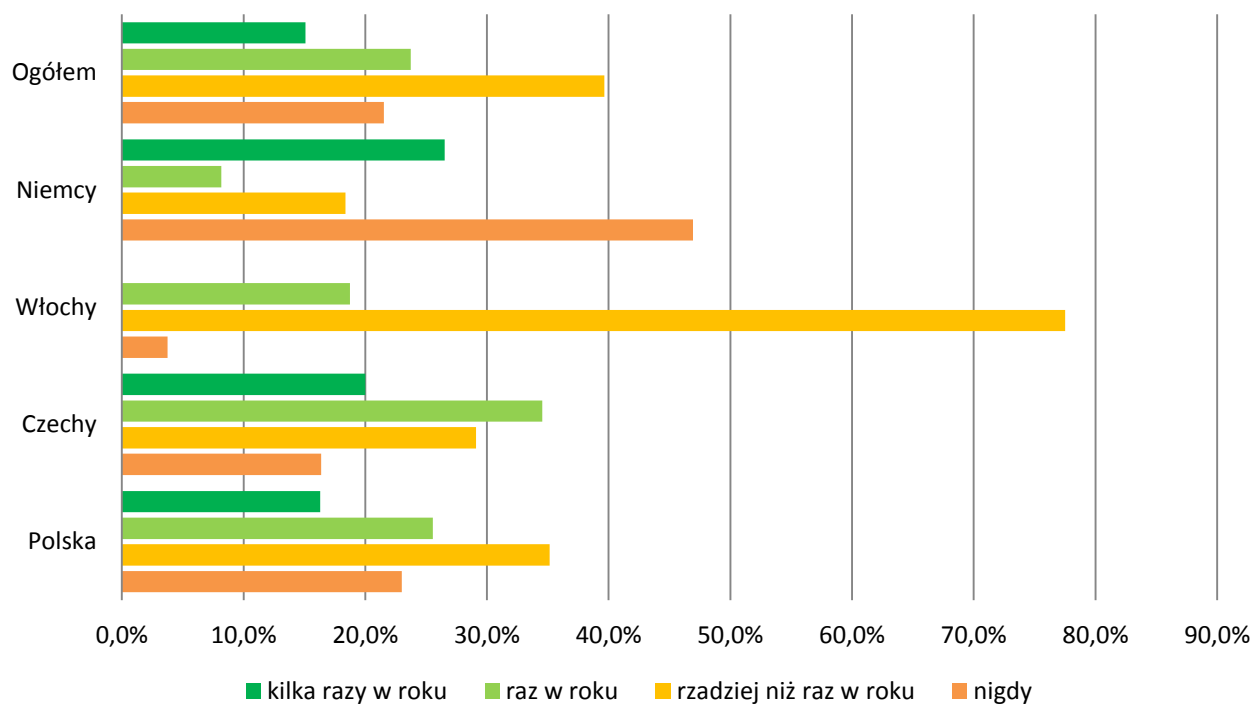
Forma popularna w Polsce (70%) i Czechach (61,8%). 83,6% Włochów nie korzysta nigdy lub rzadziej niż raz w roku.

Częstość korzystania z kursów internetowych jako formy doskonalenia zawodowego

Kursy internetowe są generalnie mało popularne we wszystkich badanych krajach- w Polsce (54,5%), Czechach (56,3%) i Włoszech (49,2%) co drugi ankietowany nigdy nie uczestniczył w takim szkoleniu, a w Niemczech trzy czwarte (78,4%).

Częstość korzystania ze szkoleń organizowanych przez wyższe uczelnie, w tym konferencji naukowych pogłębiających wiedzę merytoryczną

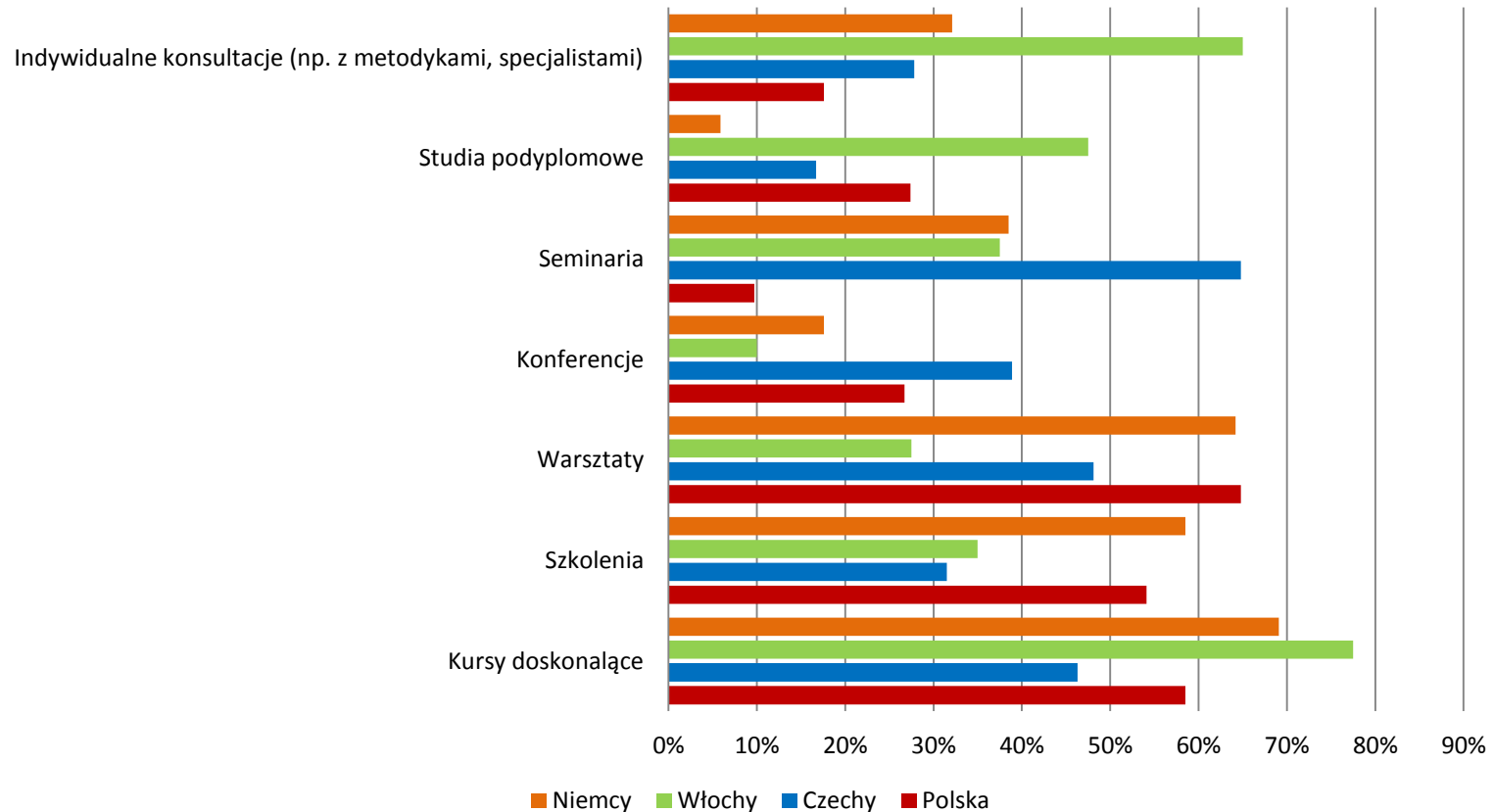
46,9% nauczycieli z Niemiec nie korzysta nigdy. 77,5% Włochów korzysta rzadziej niż raz w roku. Co najmniej raz w roku uczestniczą natomiast w takiej formie pogłębiania wiedzy Czesi (54,5%) i Polacy (41,9%).

Erasmus+

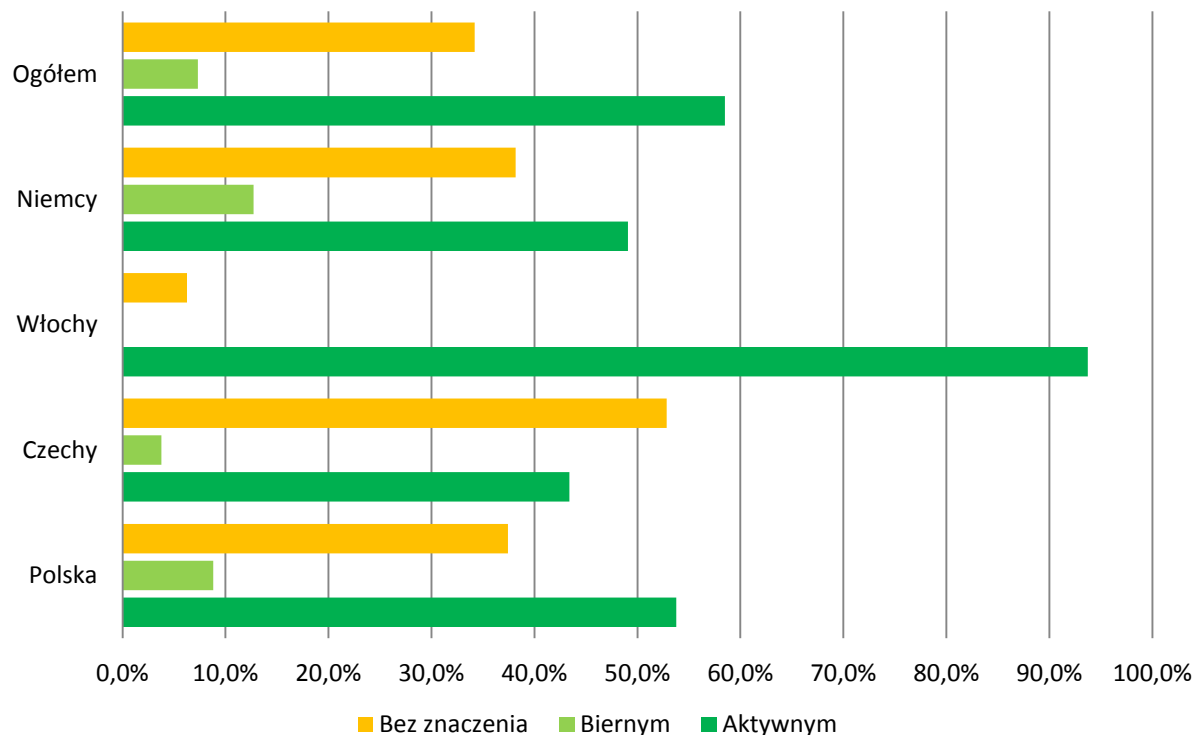
Formy doskonalenia zawodowego preferowane przez badanych nauczycieli

Generalnie najczęściej preferowanymi formami doskonalenia zawodowego były kursy doskonalące, warsztaty i szkolenia.

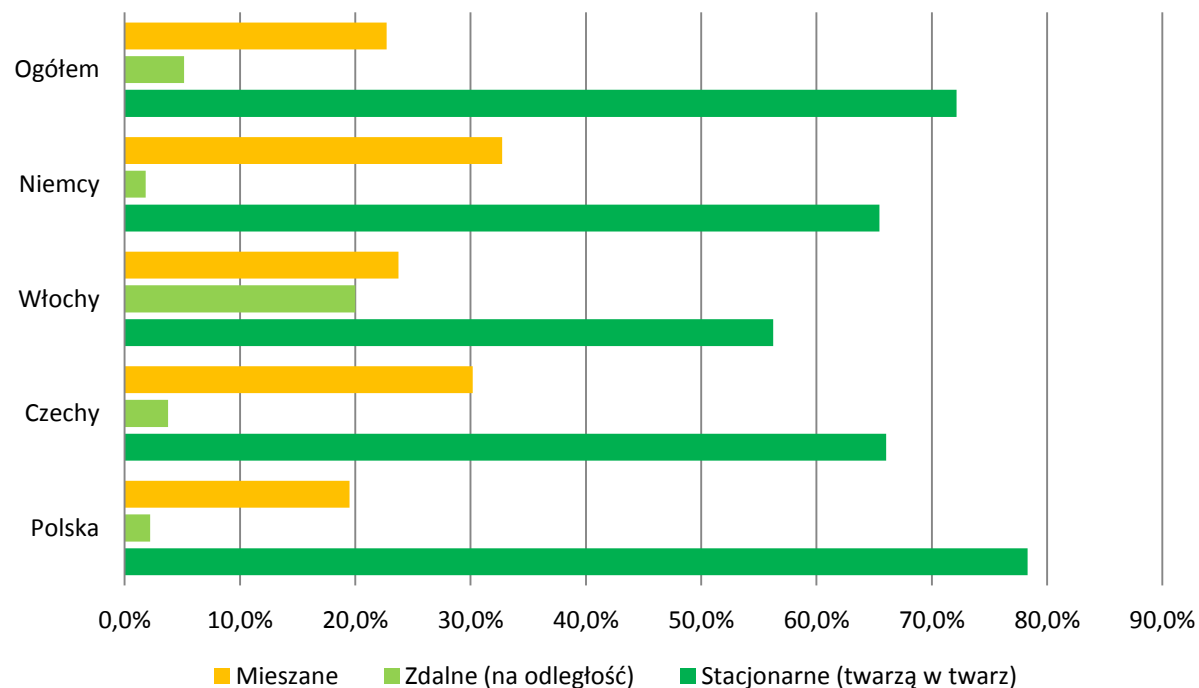
Potrzeby nauczycieli - aspekty organizacyjne

Preferowane formy uczestnictwa w wymiarze aktywność-bierność

Aktywne formy uczestnictwa w szkoleniach preferują niemal wszyscy badani pedagodzy włoscy (93,8%) i około połowy nauczycieli z innych państw (od 43,4 do 53,8%). Dla pozostałych jest to bez znaczenia

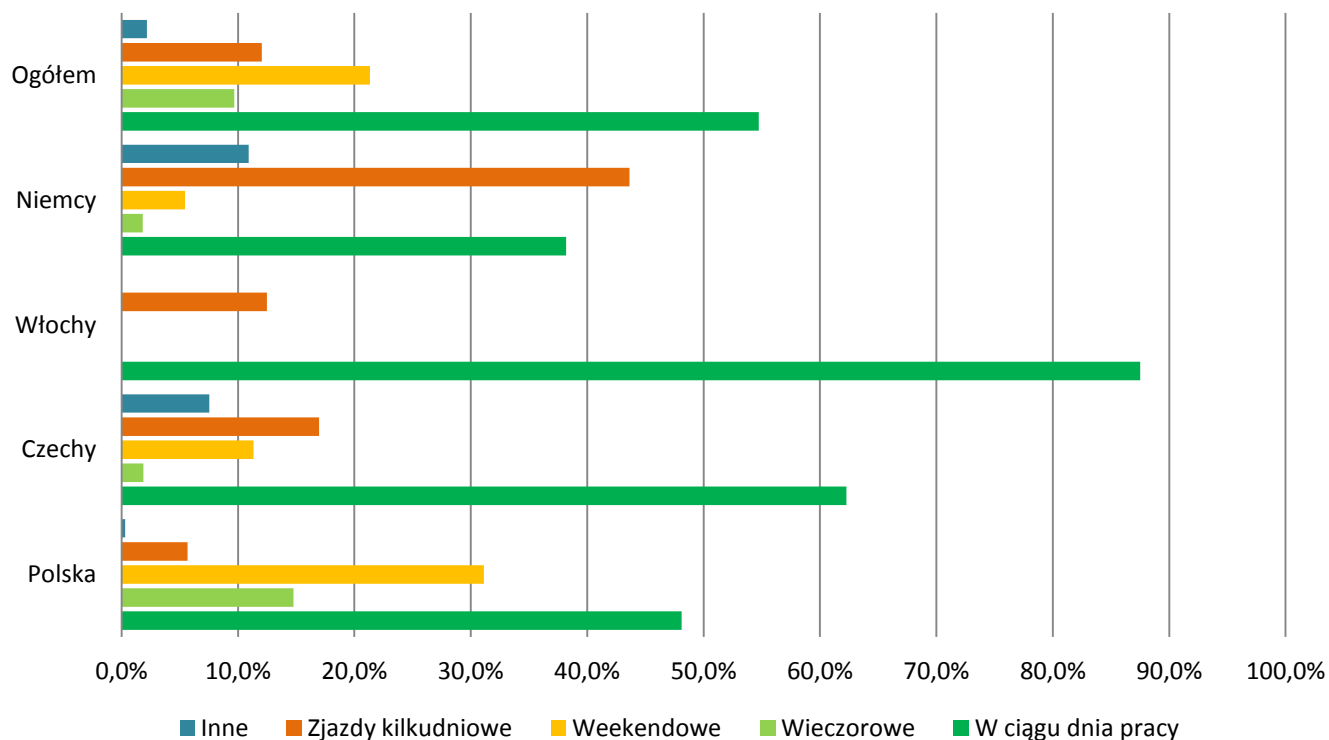
Preferowane formy uczestnictwa ze względu na rodzaj kontaktu z prowadzącym (stacjonarne, zdalne, mieszane)

Najpopularniejszą formą we wszystkich krajach jest uczestnictwo stacjonarne.
Najmniej popularną zdalne.

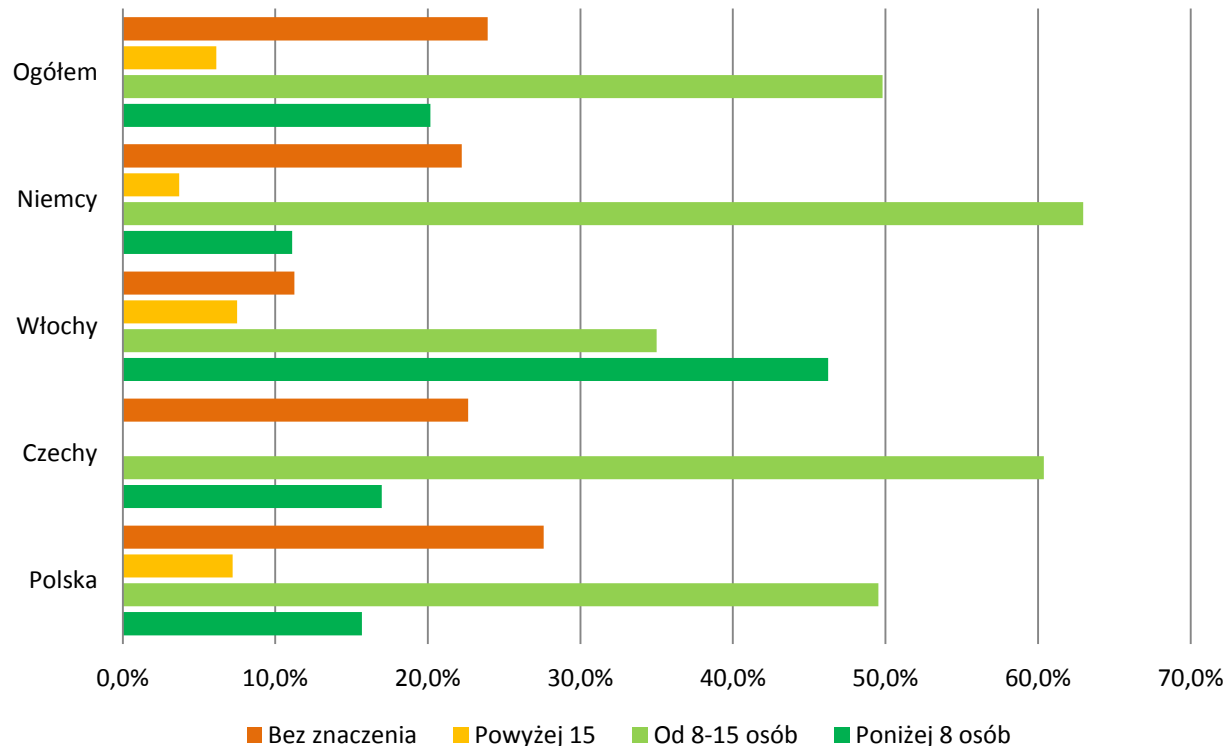
Preferowany czas i termin szkolenia

Co najmniej połowa wszystkich respondentów wybiera naukę w ciągu dnia pracy, prawie wszyscy Włosi. Weekendowo uczyć się chce 31,1% Polaków; zjazdy kilkudniowe to domena Niemców (43,6%).

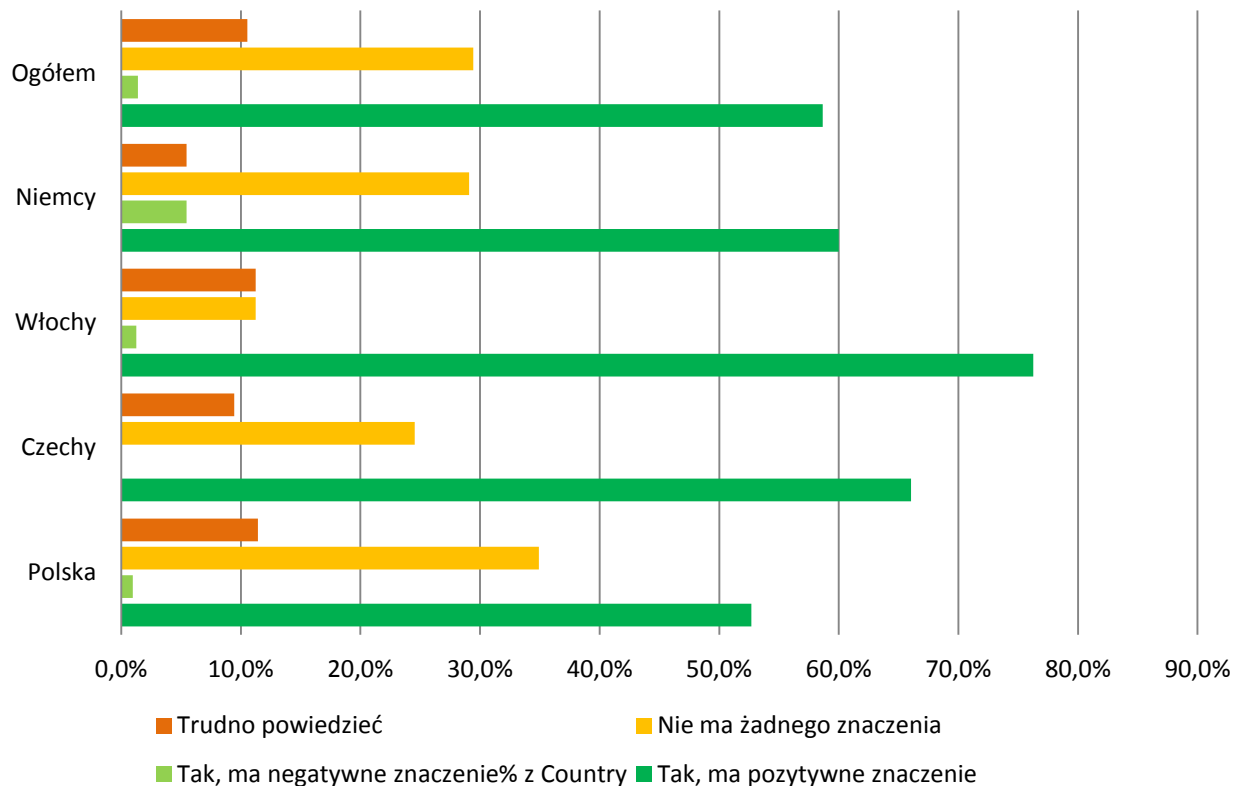

Preferowana wielkość grupy szkoleniowej

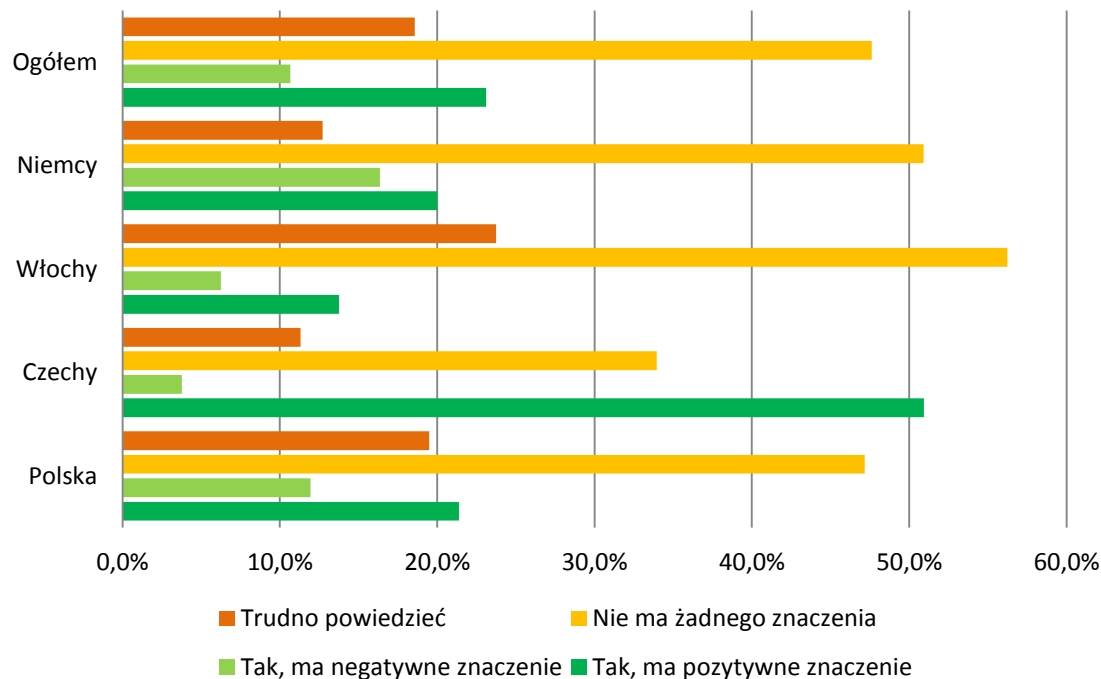
Niemcy, Czesi i Polacy wybierali najczęściej średnie grupy, małe grupy preferują Włosi, duże grupy raczej nikogo nie interesowały.

Spostrzeżenie współuczestnictwa współpracowników

Dla większości ankietowanych (od 52,7% do 76,3% w różnych krajach) uczestnictwo w szkoleniu w towarzystwie współpracowników miało pozytywny oddźwięk. Dla pozostałych osób nie miało to znaczenia, bądź trudno im było wyrazić opinię.

Spostrzeganie współuczestnictwa przełożonych

Obecność przełożonych na szkoleniu pozytywnie spostrzega tylko 13,8% Włochów, 15,4% Niemców, 21,4% Polaków, i aż połowa (50,9%) Czechów.

Duża część respondentów deklarowała, że nie ma to dla nich znaczenia.

Dla (3,8% do 11,9%) ma to znaczenie negatywne.

Preferowane metody i formy szkolenia:

Polska (małe zróżnicowanie)

- praca w grupach

Czechy

- debata/dyskusja ukierunkowana
- praca w grupach
- praca samodzielna

Włochy

- metoda projektów
- debata
- burza mózgów

Niemcy

- swobodna rozmowa
- wykład

w badaniu uwzględniono:

- debatę/dyskusję
- metodę projektów
- pracę samodzielną
- pracę w grupach
- prezentację komputerową
- burzę mózgów
- swobodną rozmowę
- wykład

Ocena przydatności obszarów tematycznych szkoleń

Planowanie pracy z uczniem

Organizacja procesu dydaktyczno-wychowawczego

Efekty pracy z uczniem

Wykorzystanie nowoczesnych technik nauczania/uczenia się

Korzystanie z nowoczesnych technologii w nauczaniu/uczeniu się

Praca zespołowa

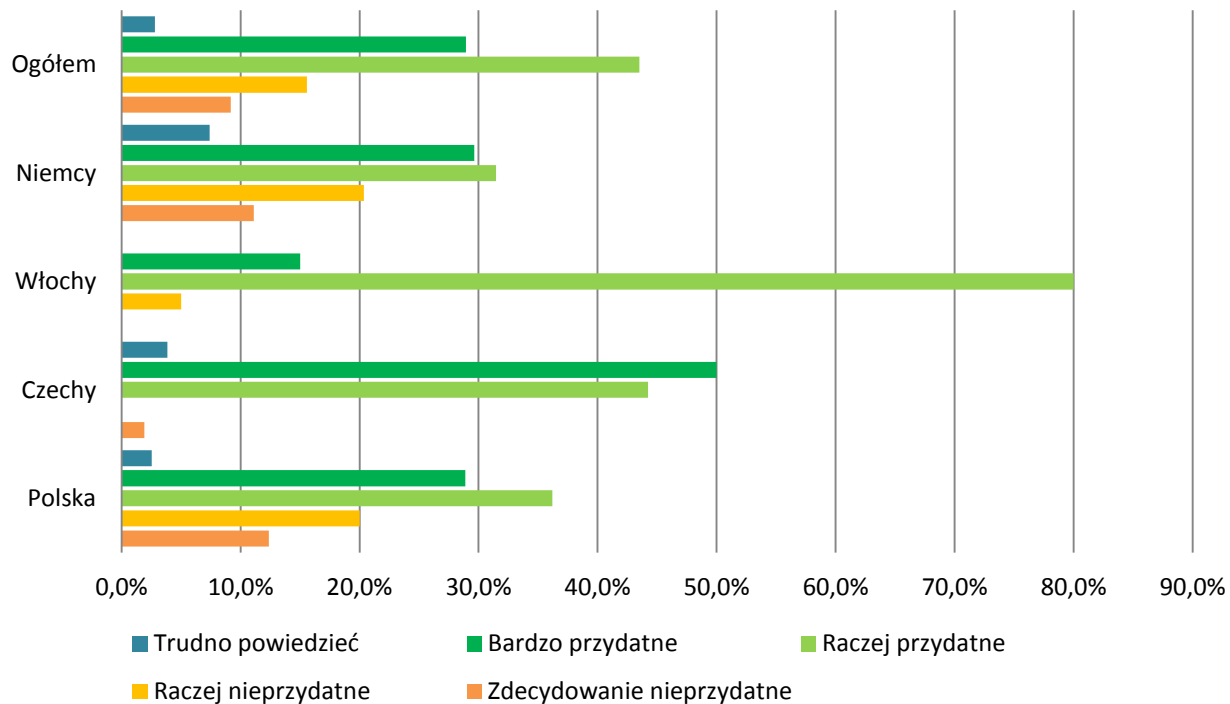
Efektywność pracy nauczyciela

Prawo oświatowe

Planowanie pracy z uczniem

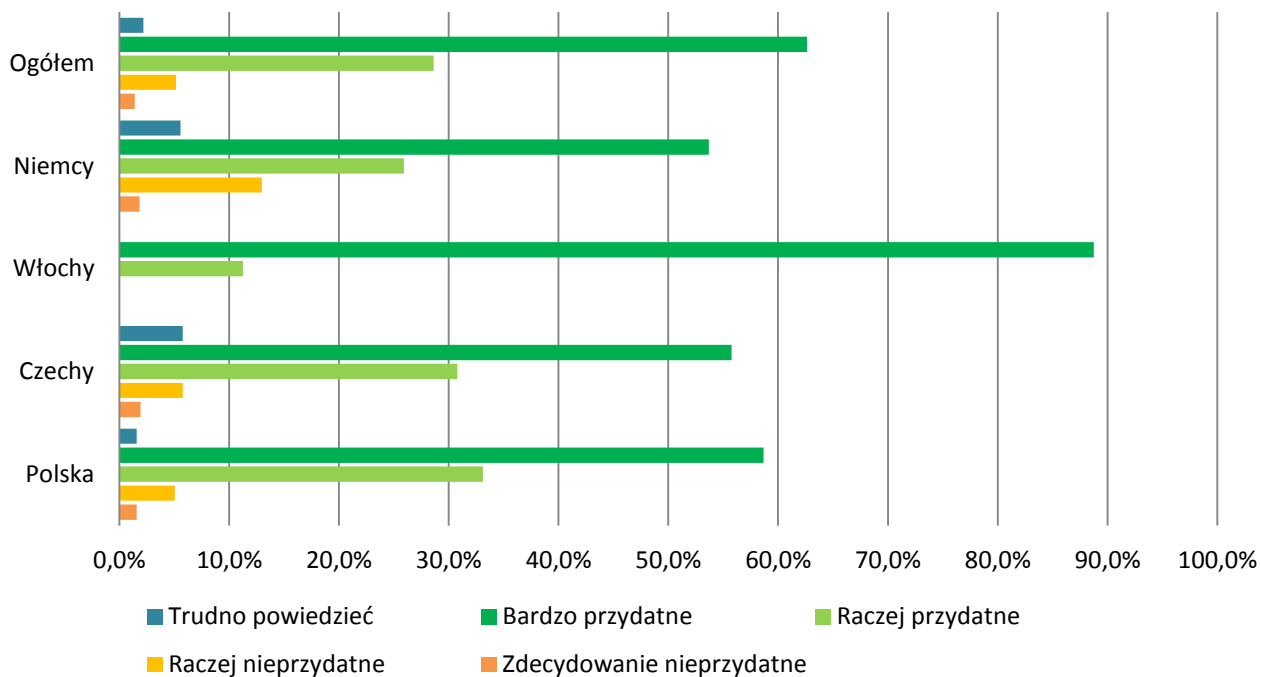
Wybór programu nauczania i podręczników

Ogółem jako przydatny oceniła zdecydowana większość respondentów (73,7%). W Czechach i Włoszech niemal wszyscy (95%) postrzegali przydatność tego tematu, nieco mniej w Polsce (65,1%) i Niemczech (72%).

Planowanie pracy z uczniem

Diagnoza/ocena umiejętności i wiadomości uczniów

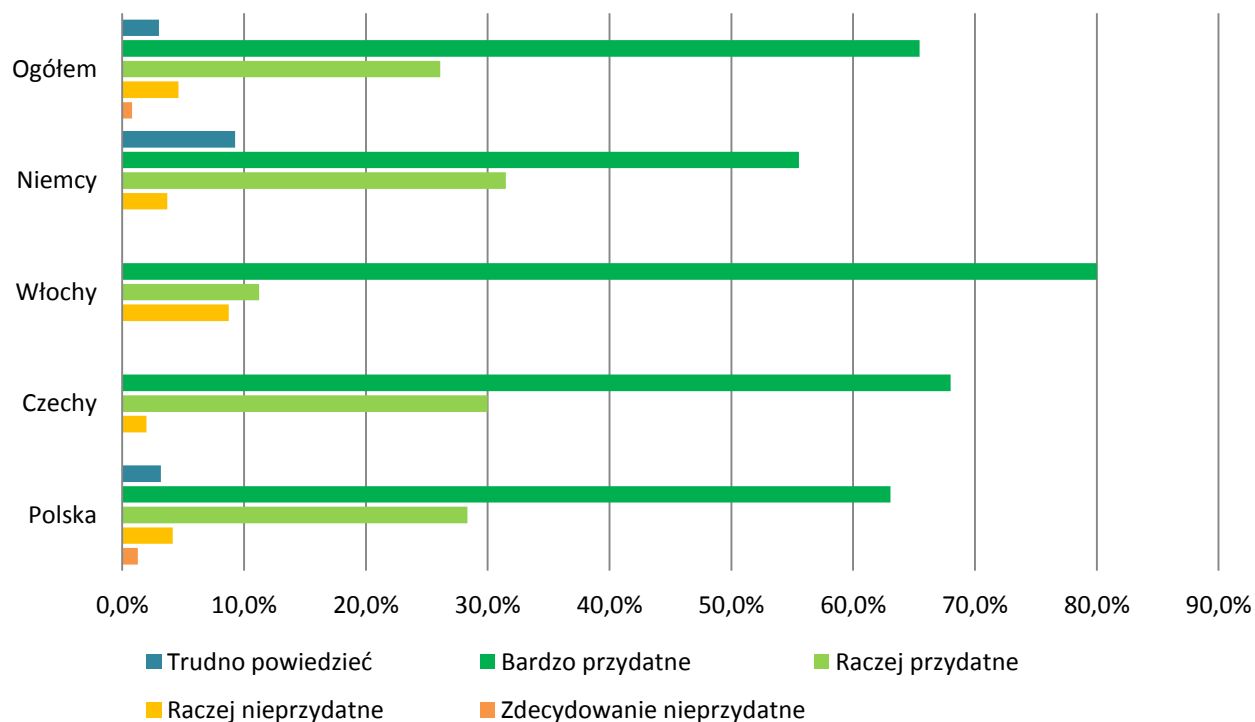

Prawie wszyscy (92,6%) anketowani nauczyciele doceniali ważność diagnozowania umiejętności i wiadomości uczniów jako tematu potencjalnego szkolenia. We Włoszech uważało tak 100% badanych.

Wykorzystanie nowoczesnych technik nauczania/uczenia się

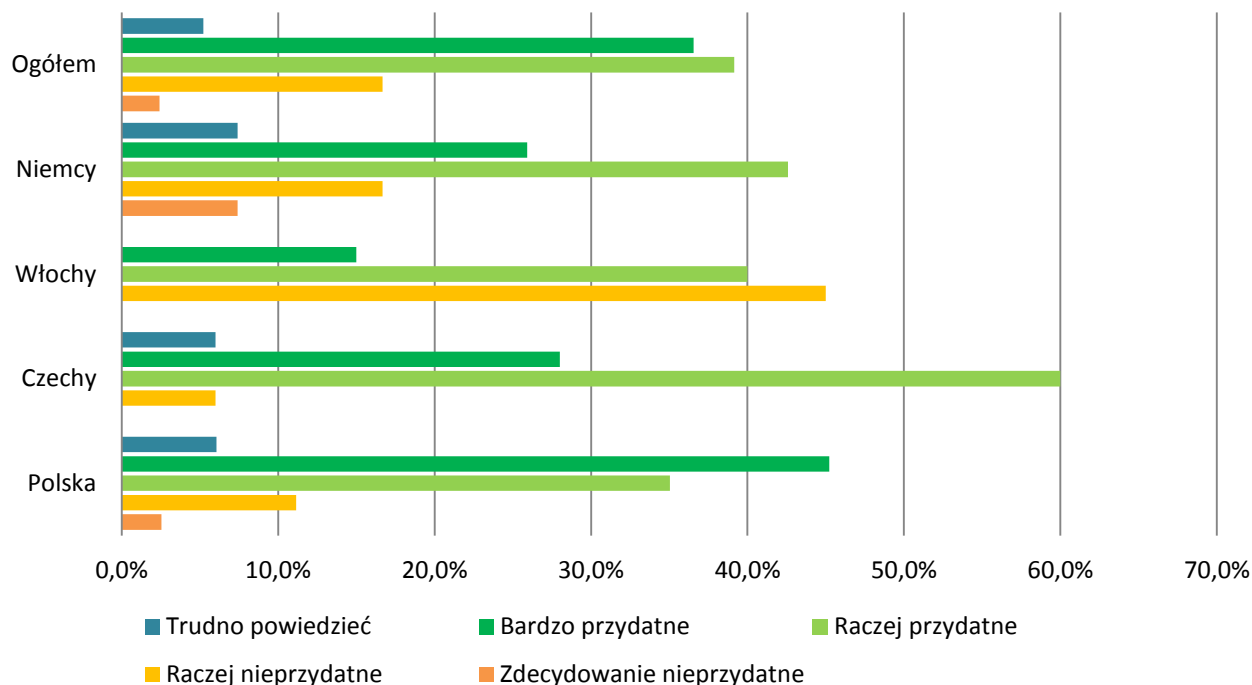
Wykorzystywanie metod aktywizujących

Dla niemal wszystkich ankietowanych „Wykorzystywanie metod aktywizujących” było pożytecznym tematem szkolenia.

Wykorzystanie nowoczesnych technik nauczania/uczenia się

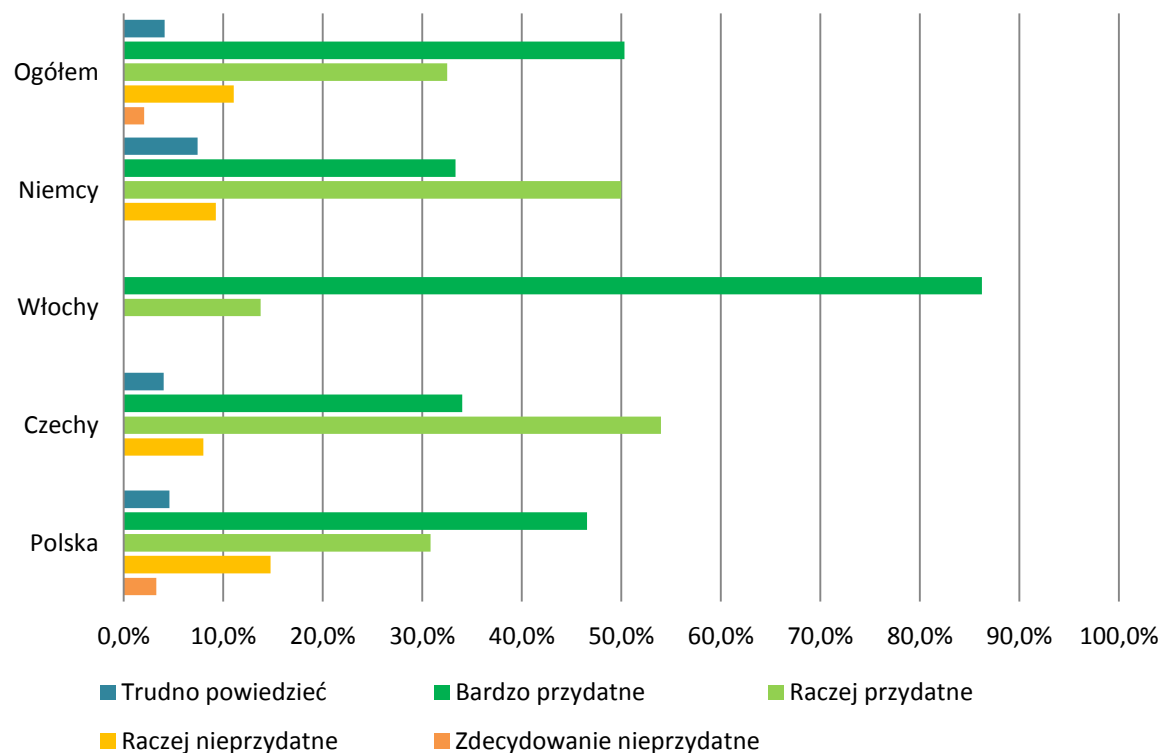
Wykorzystanie technik projekcyjnych

Trzy czwarte ogółu respondentów (76,5%) uznało za przydatne zagadnienie „Wykorzystanie technik projekcyjnych”, jednak dla niemal połowy Włochów (45%) był on raczej nieprzydatny jako temat szkolenia. Najbardziej zainteresowani okazali się być nauczyciele z Czech (88%).

Wykorzystanie nowoczesnych technik nauczania/uczenia się

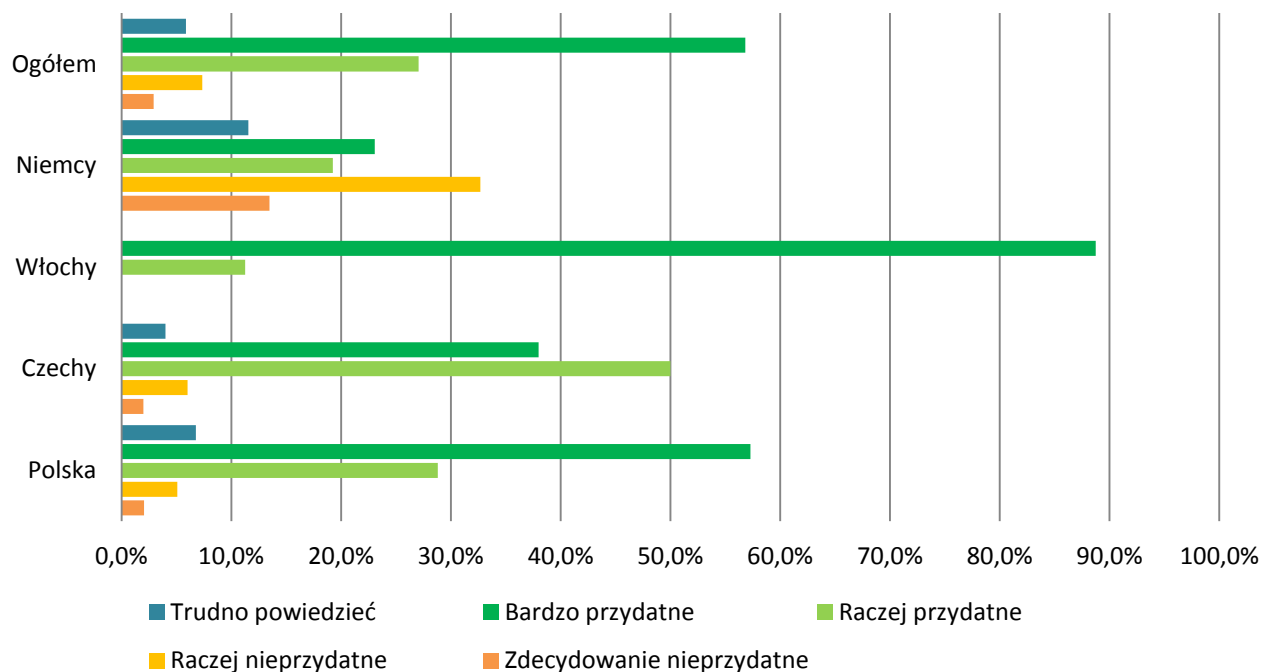
Wykorzystanie metody projektów

Ten temat szkolenia zainteresował niemal wszystkich badanych (82,7% ogółu), a we Włoszech dosłownie wszystkich.

Korzystanie z nowoczesnych technologii w nauczaniu/uczeniu się

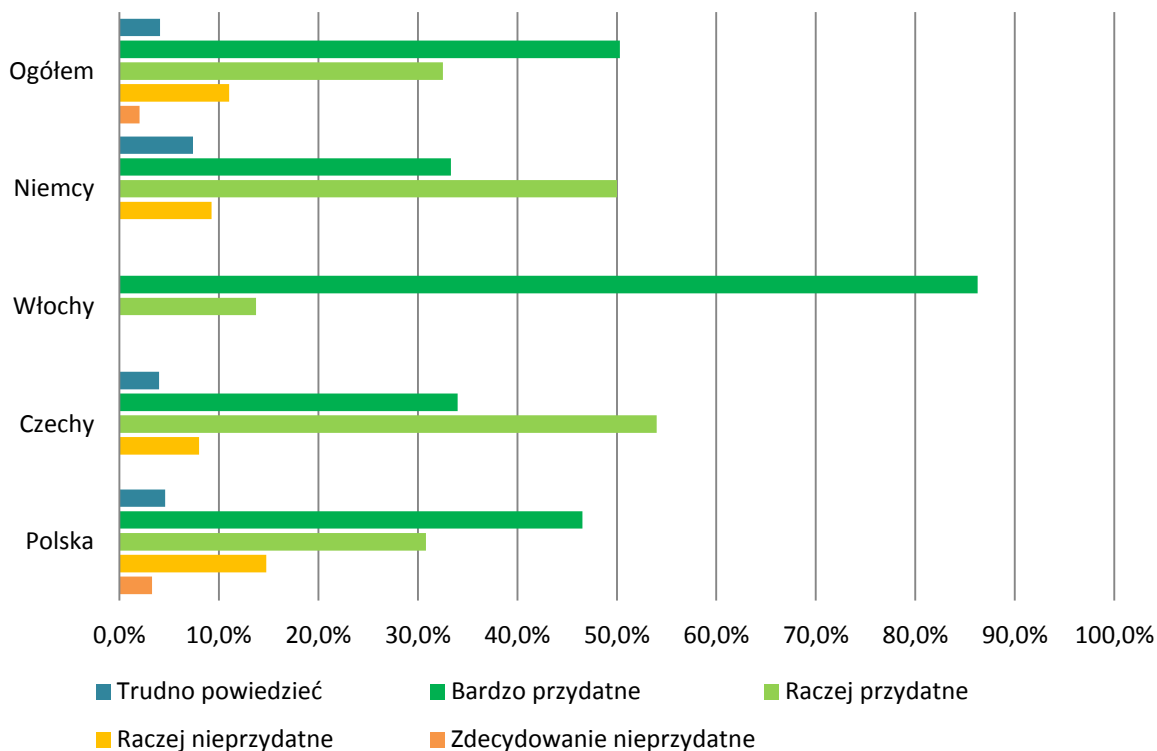
Korzystanie z tablicy interaktywnej

Temat wzbudził zainteresowanie 86,1% ogółu, jednak oceny były zróżnicowane w poszczególnych krajach. Najbardziej atrakcyjny był on dla Włochów. Niemcy mieli zdania raczej spolaryzowane - w opinii 42,4% był to temat przydatny, a 46,2% - niepotrzebny, 11,5% osób nie miało zdania.

Korzystanie z nowoczesnych technologii w nauczaniu/uczeniu się

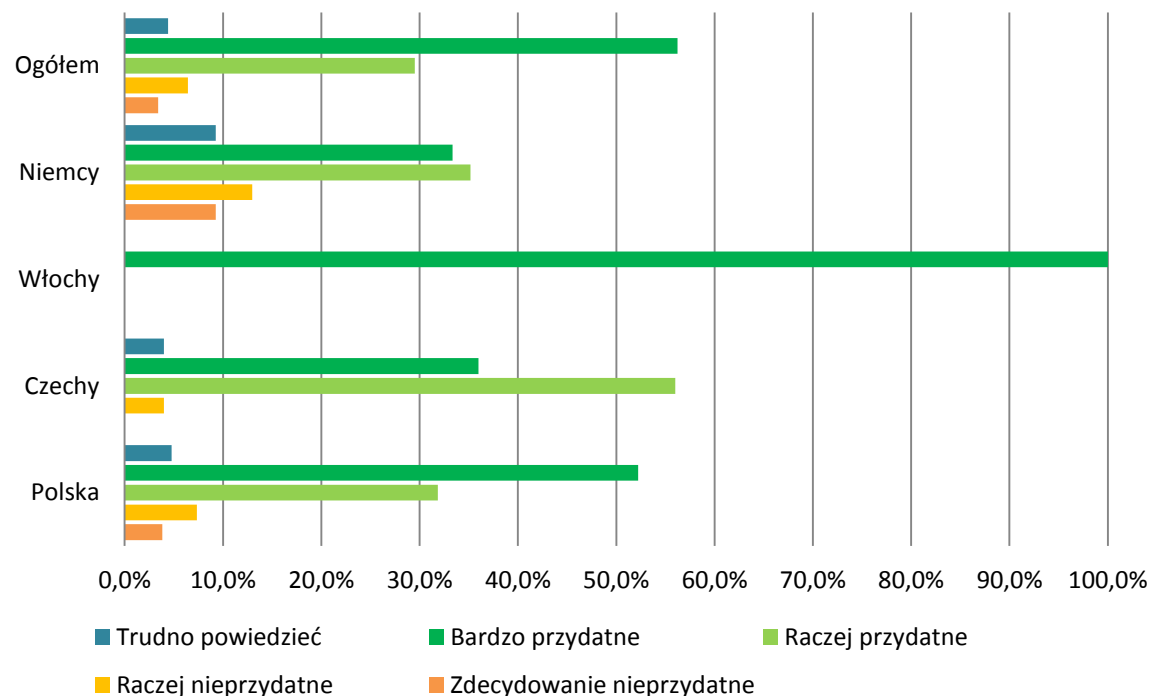
Technologie wspomagające – urządzenia i oprogramowanie dla osób z niepełnosprawnością

Przydatny dla wszystkich respondentów z Czech i Włoch, zdecydowanej większości Polaków (85,7%), i większości Niemców (62,9%).

Korzystanie z nowoczesnych technologii w nauczaniu/uczeniu się

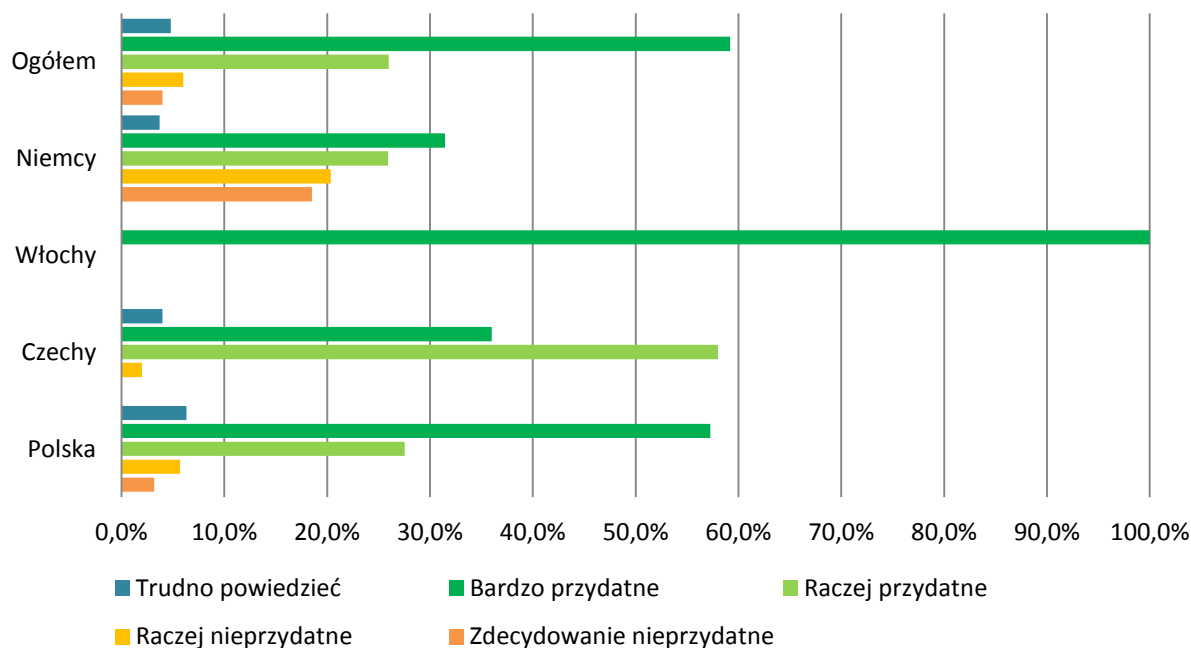
Wykorzystanie Internetu w procesie kształcenia

Zdecydowana większość (87,2%) ogółu badanych nauczycieli uważała, że warto szkolić się w zakresie wykorzystania Internetu w procesie kształcenia. Dla 100% ankietowanych we Włoszech temat ten był bardzo przydatny!

Korzystanie z nowoczesnych technologii w nauczaniu/uczeniu się

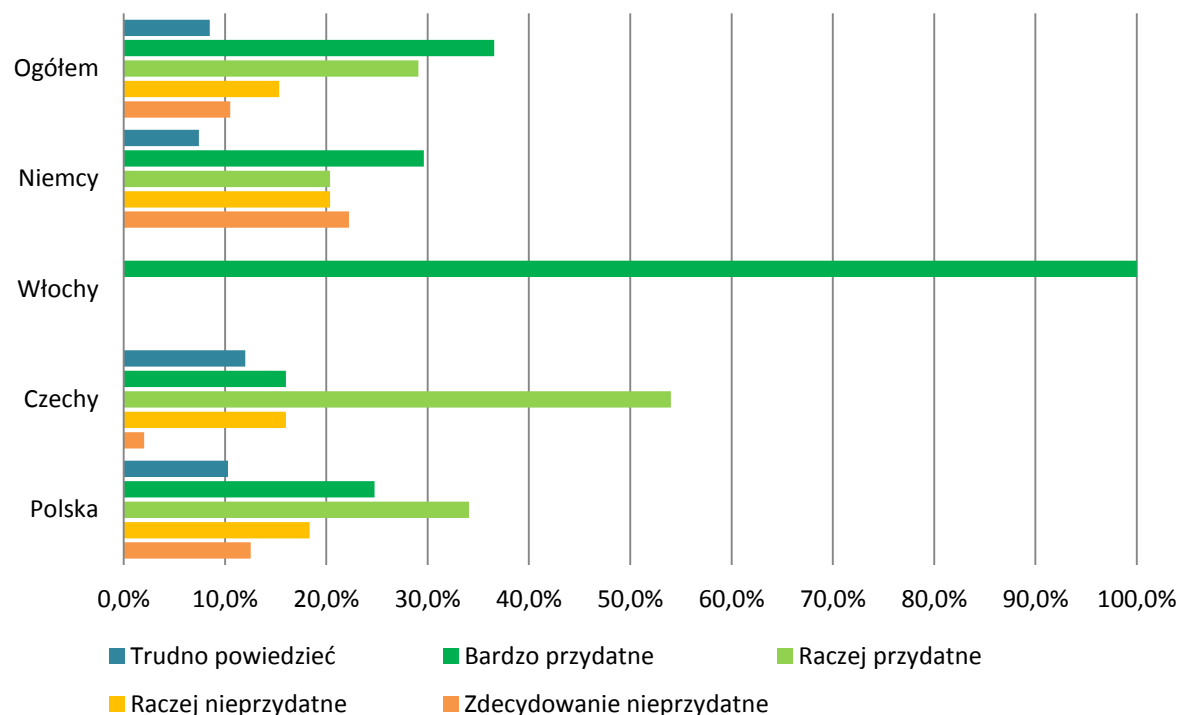
Tworzenie multimedialnych pomocy dydaktycznych

We Włoszech wszyscy badani nauczyciele zaliczyli tworzenie multimedialnych pomocy dydaktycznych do obszaru tematów bardzo przydatnych. Ogółem jako potrzebny potraktowała ten temat zdecydowana większość Czechów (94%) oraz Polaków (84,8%) i ponad połowa Niemców (57,4%).

Korzystanie z nowoczesnych technologii w nauczaniu/uczeniu się

E-learning

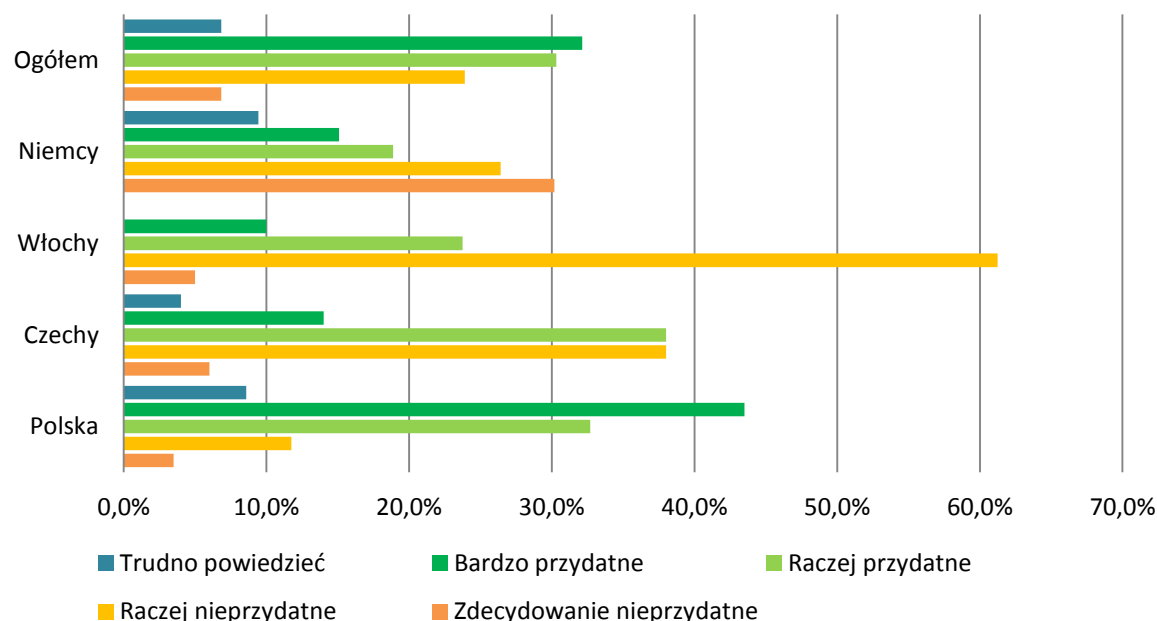

Ogólnie 65,7% respondentów postrzegają ten temat jako potrzebny. Wszyscy włoscy nauczyciele uznali za bardzo przydatny. W Niemczech 42,6%, w Polsce 30,8%, a w Czechach 18% badanych traktowało tę tematykę jako nieprzydatną, zdania nie miała zbliżona grupa osób w tych trzech krajach – od 10 do 12%.

Korzystanie z nowoczesnych technologii w nauczaniu/uczeniu się

Wykorzystywanie gier komputerowych w procesie kształcenia

Największym powodzeniem tematyka wykorzystywania gier komputerowych w procesie kształcenia cieszyła się w Polsce, była potrzebna trzem czwartym (76,2 %) nauczycieli; w Czechach uważała tak połowa respondentów (52%), w Niemczech (34%). 61% Włochów uważa temat za raczej nie przydatny.

Dziękuję za uwagę 😊

filamar@aps.edu.pl

ilab3@aps.edu.pl